

04.08.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**4 Ağustos 2021
Çarşamba**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

4 Ağustos 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Biyolojik Çeşitlilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 20/5/2021 Tarihli ve 2019/42695 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 17/6/2021 Tarihli ve 2019/14642 Başvuru Numaralı Kararı

TMO, 515 bin ton ithal arpa ihalesini iptal etti

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) bugün yapılan 515 bin ton arpa ithalat ihalesini iptal etti. İhalenin iptal edilmesinde verilen fiyat tekliflerinin yüksek olması etkili oldu.

İthalat için verilen teklifler ton başına ortalama 279.5 dolar oldu.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 24 Haziran 2021'de açtığı 320 bin ton yemlik arpa ihalesine ton başına ortalama 270 dolar 69 sent teklif verilmişti.

TMO'nun 12 Temmuz 2021'de yapılan 440 bin tonluk arpa ithalat ihalesine ise ton başına ortalama 237 dolar 16 sent fiyat verildi.

Bugünkü ihalede verilen ortalama 279 dolar 50 sentlik fiyat teklifi bu yılın en yüksek fiyatı oldu.

İptal kararı ihaleye katılanlara bildirildi

Toprak Mahsulleri Ofisi ihaleden sonra teklif veren şirketlere ihalenin iptal edildiğini bildirdi. Gönderilen mesajda şu bilgilere yer verdi: "Değerli katılımcı, öncelikle 03.08.2021 tarihinde düzenlediğimiz yemlik arpa ithalat ihalemize göstermiş olduğunuz ilgi için teşekkür ederiz. Ancak Komisyonumuzca yapılan değerlendirme neticesinde verilen teklifler uygun bulunmadığından ihalenin iptaline karar verilmiştir. Saygılarımızla."

Buğday ihalesi yarın yapılacak

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 395 bin ton ekmeçlik buğday ithalat ihalesi ise 4 Ağustos'ta (yarın) yapılacak.

Pakdemirli: Yangınlarla mücadelede 16 uçak, 9 İHA, 51 helikopter kullanılıyor

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, "Yangınlarda 16 uçak, 9 İHA, 51 helikopter, 1 insansız hava helikopteri, 805 tanker, 155 iş makinesi, yaklaşık 5 bin 200 personel mücadele ediyor" dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, "(28 Temmuz-3 Ağustos) 38 ilde bu tarihler arasında 163 yangın çıktı. 152 tanesi söndürüldü." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Marmaris Öğretmenevi'nde basın mensuplarına açıklamalarda bulundu.

Bakan Pakdemirli, "Antalya, Muğla, Adana, Mersin ve Osmaniye'de afetten etkilenen vatandaşlarımızın tarımsal alanla ilgili ön hasar tespit çalışmalarını bitirdik." diye konuştu.

"Bugün Marmaris'te 45.5 dereceyle tüm zamanların sıcaklık rekoru kırıldı"

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, "Hava sıcaklığında bugün Marmaris'te 45.5 dereceyle tüm zamanların sıcaklık rekoru kırıldı. Önceki rekor 7 Temmuz 1988'de 45.2 olarak ölçülmüştü." dedi.

Bakan Pakdemirli, "Manavgat'ın batı tarafında iyi bir haber aldık. Ekiplerimiz biraz risk aldılar. İyi bir noktaya doğru gidiyor. Kontrol diyemeyiz ama belli bir noktaya girdiler." açıklamasını yaptı.

Pakdemirli, "Elimizdeki mevcut envantere, sürekli çalıştığımız uçak ve helikopter sayımız, şu an yönetim helikopterlerini, uçaklarını saymazsak 48, sayarsak 53-55'i buluyor." ifadelerini kullandı.

Orman yangınları gıda fiyatlarını nasıl etkiliyor?

Halciler Federasyonu Başkan Yardımcısı Sedat Recep Toktürk Bloomberg HT'ye gıda fiyatlarındaki artışı değerlendirdi. Toktürk, orman yangınlarının seraları da olumsuz etkilediğini söyledi.

Temmuz ayı enflasyon rakamlarının açıklamasından sonra Halciler Federasyonu Başkan Yardımcısı Sedat Recep Toktürk Bloomberg HT'ye gıda fiyatlarındaki artışı değerlendirdi.

Toktürk, fiyat dengesinde olumsuzluklar olduğunu ve maliyetlerin çok yüksek olmasının gıda fiyatlarına yansıdığını belirtti. Toktürk ayrıca yangınların seraları da olumsuz etkilediğinin altını çizdi.

Toktürk gıda fiyatları hakkında şunları söyledi:

“Bilhassa çekirdekli meyve fiyatlarında bir yükselik var. Biz bunu bekliyorduk çünkü yaklaşık 3-4 ay evvel beklenmedik ciddi bir soğuma ile üretimin yüzde 30 ile yüzde 40'ı kadar ağaçta bir ürün kaybı oldu. Bu beklentimizin üzerine de Avrupa'daki İtalya, Fransa ve Yunanistan olsun aynı şekilde üretimde yine bir azalma söz konusu oldu. Türkiye'de üretim bölgelerinden kabuklu meyvelerin ihracatı yapılıyor. Burada haldeki fiyatlar kadar yerinde de fiyatlar ihracatçı tarafından satın alınıyor. Dolayısıyla bu durum fiyat dengesini olumsuz etkiliyor. Belirli ürünlerde şeftali, nektarin, kayısı, kiraz

04.08.2021

gibi meyvelerde Ağustos-Eylül aylarında kış ürünlerine geçiş yapana kadar belirli bir fiyatın altına inmeyecek gibi hissediyorum.

Maliyetler çok arttı. Maliyetin tüm etkenleri son derece yüksek dolayısıyla artık üretici elde ettiği ürünü tekrar yetiştirebilme isteği ve arzusunu duymak istiyor. Çok alta giden fiyatlar bir sene sonra çok sıkıntı yaratıyor. Vurgulamamız gereken doğru fiyatın oluşmasıdır”

Yaşanan yangınların ise seralara etkilerinin olumsuz olduğunu belirten Toktürk, “Türkiye’de üretim bölgeleri aşağı yukarı ormanlık alanla çok iç içedir. Manavgat’ta yaşanan durumda oradaki seralara olumsuz etkisi olduğunu görüyoruz. Yanan seralar, kaybolan seralarımız var bunların hepsi bir üretim üssüdür” dedi.

Sebze ve meyvenin miktarı azaldı, fiyatı arttı

Antalya Ticaret Borsasının (ATB), Temmuz ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksinde ürünlerin miktarlarında azalma yaşanırken, fiyatlarında önemli artışlar dikkat çekti.

Antalya Ticaret **Borsası** (ATB), Temmuz ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksinin açıkladı.

Domates miktar endeksi geçen yıla göre yüzde 39.19 azalırken, fiyat endeksi yüzde 37.32 arttı.

Sebze miktar endeksi geçen yıla göre yüzde 27.82 düşerken, fiyat yüzde 55.84 arttı.

Meyvede ise geçen yıla göre miktar endeksi yüzde 25.96 düşerken, fiyat yüzde 108.44 artış gösterdi.

MİKTARDA AZALIŞ TEMMUZ'DA DA DEVAM ETTİ

Temmuz ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domateste yüzde 62.24, sebzede yüzde 57.06 ve meyvede ise yüzde 36.87 azalırken, geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) ise domateste yüzde 39.19, sebzede yüzde 27.82 ve meyvede ise yüzde 25.96 azalış gösterdi.

Böylece miktar endekslerinde, Kasım, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarından sonra Temmuz ayında da aynı azalış eğilimi devam etti.

Domates miktar endeksi, geçen yılın Temmuz ayına göre (yıllık) yüzde 39.19 düşerken, fiyat endeksi geçen yılın Temmuz ayına göre (yıllık) yüzde 37.32'lik artış gösterdi.

Miktar endeksindeki bu düşüş, son altı yılın ikinci en yüksek miktar azalışını, fiyat endeksindeki artış ise son altı yılın üçüncü en yüksek fiyat artışını gösteriyor.

Sebze miktar endeksi, geçen yılın Temmuz ayına göre (yıllık) yüzde 27.82 düşerken, fiyat endeksi geçen yılın Temmuz ayına göre (yıllık) yüzde 55.84'lük artış gösterdi. Miktar endeksindeki bu düşüş, son altı yılın en yüksek üçüncü miktar azalışını, fiyat endeksindeki artış ise son altı yılın ikinci en yüksek fiyat artışını gösteriyor.

MEYVE FİYATINDA AŞIRI ARTIŞ

Meyve miktar endeksi, geçen yılın Temmuz ayına göre (yıllık) yüzde 25.96'lık düşüş gösterdi. Fiyat endeksinde ise geçen yılın Temmuz ayına göre (yıllık) yüzde 108.44'lük artış yaşandı. Miktar endeksindeki bu düşüş, son altı yılın en yüksek üçüncü miktar azalışını, fiyat endeksindeki artış ise son altı yılın en yüksek fiyat artışını gösteriyor.

Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi, Temmuz ayında yüzde 62.24 azalırken, işlem fiyatı endeksi bir önceki aya göre yüzde 18.78 azaldı.

Bir önceki aya göre sebze miktar ve fiyat endekslerindeki aylık değişimlerin seyri, genel olarak önceki iki yılla uyumlu oldu. Aylık miktar ve fiyat değişimlerinin şiddeti de son üç yılın ortalamasında seyretti.

Buna göre sebze işlem miktar endeksi Temmuz ayında yüzde 57.06 azalırken ve fiyat endeksi ise yüzde 16.21 arttı. Son üç yılın Temmuz aylarında sebze miktar endeksleri, diğer tüm aylardan ayrılan şekilde düşüş eğilimi içerisinde oldu. Sebze fiyat endeksi ise Temmuz ayında geçen yılın üzerinde artış gösterirken, 2019 yılının yüzde 75 **altında** bir artış gösterdi.

Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Temmuz ayında yüzde 36.87 azalırken, işlem fiyat endeksi yüzde 51.62'lik artış gösterdi. Antalya hallerinde işlem gören meyvenin 2021 yılı Temmuz ayı endeks değişimleri, miktarda ve fiyatta önceki iki yılın değişimleriyle uyumluluk gösterdi. Meyve fiyat endeksindeki artışın şiddeti ise önceki iki yıldan daha yüksek seyretti.

Enflasyon yeni zirvede: Yüzde 18,95 ile pozitif reel faiz sıfıra yaklaştı

Tüketici enflasyonu yüzde 1,6 seviyesindeki beklentilerin üzerinde yüzde 1,80 artış gösterdi. Yıllık enflasyon yüzde 18,95 ile politika faizine dayandı. Analistler ÜFE-TÜFE makasının 26 puana çıkması ve gıdada fiyat artışı beklentisinin enflasyonda zirvenin henüz görülmediğinin işareti olabileceğini belirtiyor.

Türkiye'de temmuz ayı tüketici enflasyonu (TÜFE) aylık yüzde 1,80 ile yüzde 1,6 seviyesindeki beklentilerin çok üzerinde gelirken, yıllık enflasyon yüzde 18,95'e tırmanarak yüzde 19 politika faizine dayandı.

Tüketici enflasyonu yıllıkta 26 ayın zirvesine çıkarken, aylık enflasyon da 2003'ten bu yana görülen en yüksek temmuz ayı enflasyonu oldu. 7 aylık enflasyon da 18 yıldır ilk kez yüzde 10,41 ile çift haneye çıktı.

Elektrik ve doğalgaz zamları ile açılmanın ve bayram tatilinin yarattığı talebin etkisinin büyük olduğu temmuz ayı enflasyon verileri analistlere göre Merkez Bankası'na bu yıl için artık faiz indirimi alanı bırakmadı. Bu beklenti yüksek gelen enflasyona rağmen **dolar/TL**'de düşüşün sürmesini ve 11 Haziran'dan sonra ilk kez 8.30 liranın altına düşmesini sağladı.

Ağustostan itibaren geçen yılın baz etkisi nedeniyle analistler enflasyonda düşüş beklentisinde. Merkez Bankası ise son çeyrekte çok daha hızlı bir gerileme bekliyor.

Ancak temmuzda da taze sebze ve meyve fiyatlarındaki yüksek fiyat artışları, halen daha elektrik ve doğalgazdaki süren zam ihtiyacı enflasyonda zirvenin temmuzda görüldüğünü net olarak söylemeye imkan vermiyor. Özellikle son günlerde yaşanan yangın felaketinin sera bölgesindeki hem psikolojik hem de fiziki etkisi meyve ve sebze fiyatlarında yükselişin süreceğinin habercisi.

TÜFE'de hangi grup enflasyonu nasıl etkiledi

	Aylık artış (%)	Etkisi (puan)
Gıda ve içecekler	2,77	0,73
Alkollü içecekler ve tütün	0,02	0,00
Giyim ve ayakkabı	-2,13	-0,12
Konut	5,07	0,77
Ev eşyası	-0,06	-0,01
Sağlık	0,41	0,01
Ulaştırma	1,08	0,17
Haberleşme	0,12	0,01
Eğlence ve kültür	1,30	0,04
Eğitim	1,51	0,03
Lokanta ve oteller	2,72	0,17
Çeşitli mal ve hiz.	0,13	0,01

Elektrik ve doğalgaz zamlarının etkisi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre temmuz ayı enflasyonuna artış yönünde en büyük katkıyı konut grubu verdi. Elektrikte yüzde 15,01, doğalgazda yüzde 9,84 ve tüp gaza yüzde 12 olarak gelen zamlar bu grupta enflasyonu artırdı. Konut grubunda temmuzda aylık enflasyon yüzde 5,07 arttı ve bu manşet tüketici enflasyonunu 0.77 puan yukarıya taşıdı.

Taze sebze ve meyvede yüzde 5,6 zam

Gıda grubu ise aylık yüzde 2,77 artışla manşet enflasyona 0.73 puanlık katkı yaptı. Taze sebze ve meyvelerde yüzde 5,59 olarak ölçülen temmuz ayı enflasyonu bahar aylarında yaşanan soğuk havanın ürünlerde yarattığı etkinin yansıması olarak geldi. Taze sebze ve meyvelerde yaşanan çift haneli zamlar ağustos ayında da sürebilir. Özellikle yangın felaketinin bu tür ürünlerin merkezinde yoğun yaşanması oldukça etkili olacak. Taze sebze ve meyvenin yanı sıra süt, beyaz peynir, ekmek, makarna gibi temel gıdalarda da temmuzda haziran ayına göre yüzde 4'ün üzerinde fiyat artışları yaşandı. Bunlar vatandaşın mutfak enflasyonunun da temmuzda zirveye çıktığının işareti.

Ulaştırmadan 0,17 puanlık katkı

Temmuzda manşet enflasyona en yüksek üçüncü katkısı 0.17 puanla ulaştırma grubu yaptı. Bu grupta aylık enflasyon yüzde 1,08 arttı. Bunun nedeni ise öncelikle LPG'ye gelen yüzde 9,95 oranındaki zam. Ayrıca açılmanın ve bayram tatilinin etkisiyle araba kiralama fiyatlarına gelen yüzde 9,59'luk fiyat artışı bu grupta enflasyonu arttırdı. Yine yaz tatiliyle mevsimsel olarak talebin arttığı bisiklet ve pandemiyle yoğun talep yaşanan motosiklet fiyatlarındaki yükselişler de ulaştırma grubundaki enflasyonda etkili oldu.

Bayram tatili yüksek taleple zam getirdi

Lokanta ve oteller grubu ise aylık yüzde 2,72 artan enflasyonu ile manşet tüketicisi enflasyonuna 0.17 puanlık artışa yol açtı. Bu grupta bayram tatili ile açılmayla talebin yükseldiği turizm sezonunun etkisi büyük. Özellikle hazıranda aylık yüzde 51,6, temmuzda ise yüzde 29,42 artan yurtiçi turlar bu grupta zam liderliğini elinde tutuyor. Bunun yanı sıra yine taleple birlikte dışarda yeme içmenin artması kebablar, çorbalar, alkollü içkilerde tek haneli de olsa iki aydır zamların devam ettiğini gösteriyor. Otel ücretlerinde de temmuzda yüzde 6,5'lik zam var. Ağustosta da talebin devam etmesiyle bu grupta zamların sürmesi muhtemel.

Giyimde yaz indirimleri başladı

Giyim ve ayakkabı grubu ise temmuzda aylık yüzde 2,13 azalan enflasyonu ile manşet tüketicisi enflasyonunu 0.12 puan düşürdü. Yaz indirimlerine giren sektör ağustosta da enflasyona düşüş yönünde katkı yapmaya devam edecek. Giyim ve ayakkabı dışında ev eşyası grubunda da aylık yüzde 0,06 düşüş gözlendi. Bu iki grup dışında tüm gruplarda temmuzda aylık enflasyon artışı yaşandı.

Merkez Bankası'nın para politikası için takip ettiği çekirdek enflasyon verilerinden 'B' ekirdek enflasyonu yıllık olarak yüzde 18,16'dan yüzde 18,51'e yükselirken 'C' endeksi yüzde 17,47'den yüzde 17,22'e geriledi.

2022'de bile tek hane zor görünüyor

Analistler tüketicisi enflasyonunun yüzde 18,95'e yükselerek politika faizine dayanmasının Merkez Bankası'nın yılın son çeyreğinde muhtemel olarak planladığı faiz indirimleri için çok alan bırakmadığı yorumları yapıyor. Ancak TCMB Başkanı Kavcıoğlu enflasyonda hızlı bir düşüş beklediklerini söylemişti. Üretici fiyatlarındaki yükseliş yılsonu enflasyon beklentilerinin kötüleşmesinin sürmesine neden oluyor. 2021 için yüzde 16 seviyelerinde bir tahmin bulunuyor. Merkez Bankası'nın ise yüzde 14,1 beklentisi var. 2022 yılı içinse Merkez Bankası tahmini yüzde 7,8 seviyesinde. Ancak analistler bu kadar olumlu beklenti içinde değil. Çoğu analist 2022 yılı için de çift haneli yüzde 15 seviyelerinde enflasyon beklentisini koruyor.

ÜFE-TÜFE makası 26 puana çıktı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre üretici enflasyonu (Yİ-ÜFE) temmuzda aylık yüzde 2,46 artış gösterdi ve yıllık olarak yüzde 44,92'ye yükseldi. Üretici ile tüketici enflasyonu arasındaki makas ise 25.97 puana yükseldi. Analistler bu makasın maliyetlerin üreticinin sırtına yüklendiği anlamına geldiğini vurguluyor. Bu durumda değişme olmaz ve ÜFE-TÜFE makası kapanmaz ise yeni zamların yolda olduğuna dikkat çekiyor analistler ve uyarıyor bu yılsonuna doğru enflasyonun yüzde 23'lere tırmanmasına yol açabilir.

Enflasyon oranı son 26 ayın zirvesindeyken doların neden düştüğü ortaya çıktı

TÜİK temmuz ayı enflasyon rakamlarını açıkladı ve sert yükselişten sonra dövizde ilginç bir şekilde düşüş başladı.

Dolar TÜİK verilerinin açıklanmasından sonra 8.330 TL'nin altına geriledi. Saat 10.25 itibariyle 1 dolar 8.327 TL'den işlem görüyor.

Gösterge faizinin yüzde 19 olduğu Türkiye'de yıllık enflasyonun yüzde 18.95 olması doları Türk lirası karşısında güçlendirmede gibi tam tersi değer kaybetmesine neden oldu.

Dolardaki düşüşün nedeni olarak bu ay İMF'den gelecek olan 6 milyar dolarlık pandemi yardımı olduğu gösteriliyor.

IMF, Covid 19 salgının üye ülkelerin rezervlerinde yarattığı erimeleri gidermek, rezervleri takviye etmek amacıyla Ağustos ayında 650 milyar Dolar dağıtacak. Bu paranın yaklaşık 6.5 milyar doları Türkiye'ye gelecek.

2016'dan bu yana teknoloji açığı 210 milyar doları aştı

Türkiye'nin teknolojiadaki dış ticaret açığı 210 milyar doları aştı. Bu alanda verilen teşviklerle ticaret açığının kapanması beklenirken, ortaya çıkan tablo beklenildiği gibi olmadı.

Türkiye'de teknoloji alanındaki dış ticaret açığı büyüyor. Uygulanan teşvik programlarına rağmen, yılın ilk altı ayındaki yüksek teknoloji ürünlerin ticaret açığı 9 milyar 662 milyon dolara, orta yüksek teknoloji ürünlerdeki açık ise 12 milyar 262 milyon dolara çıktı. 2016 yılından bu yana sadece yüksek teknoloji ürünlerde verilen dış ticaret açığı 110 milyar dolara ulaşırken, orta yüksek teknoloji ürünlerdeki açık da 100 milyar doların üzerine çıkmış oldu. Türkiye yıllardan bu yana gerek genel teşvik sisteminde gerekse, teknolojik üretime yönelik uygulanan özel teşvik programlarıyla, bu alanda verilen dış ticaret açığını azaltmayı öngörüyor. Ancak bu alanlarda verilen cömert teşviklere rağmen, sözkonusu ürün kategorilerinde verilen ticaret açığı kapanması bir yana, makas giderek açılıyor.

Pandemi döneminde yavaşlayan dünya ticaretine bağlı olarak Türkiye'nin dış ticaret hacminde gerilemenin yaşandığı 2020 yılının ardından, normalleşme adımlarının hızlandığı 2021'de ticaret yeniden hareketlendi. Ancak gerek yıllardır teşvik sisteminin yüksek teknoloji ürünlerin üretimine artırılmasına yönelik yapılandırılması, gerekse bağımsız mekanizmalarla bu alanda cömert teşvikler verilmesi, bu amaçların gerçekleştirilebilmesine yardımcı olmadı.

Türkiye teknoloji ticaret açıkları (milyon dolar)

Ocak-haziran dönemi

DÜNYA'nın TÜİK verilerinden yaptığı hesaplamalara göre, 2021 yılı Ocak-Haziran döneminde yüksek teknoloji ürünlerde 2 milyar 977 milyon dolarlık ihracata karşılık 12 milyar 639 milyon dolarlık ithalat yapıldı ve 9 milyar 662 milyon dolarlık açık verildi. Bu dönemde verilen açık, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyar 537 milyon dolar arttı. Açık miktarı orta yüksek teknoloji ürünlerde daha yüksek oluştu. Bu kategoride 34 milyar 417 milyon dolarlık ihracata karşılık 46 milyar 679 milyon dolarlık ithalatla 12 milyar 262 milyon dolarlık açık verildi.

Son yıllarda ileri teknoloji ürünlerinde verilen dış ticaret açığı miktarı genel olarak bir azalma eğilimine girse bile yine de çift haneli seviyesini korudu. Yüksek teknoloji ürünlerde 2016'da 23 milyar 679 milyon dolar olan dış ticaret açığı, 2018'de 18 milyar 147 milyon dolara, 2019'da 17 milyar 777 milyon dolara geriledi. Pandeminin yoğun olarak yaşandığı 2020 yılının ilk yarısında 8 milyar 125 milyon dolar seviyesindeyken, bu yıl aynı dönemde 9 milyar 662 milyon dolar oldu. Böylece 2016 yılından bu yana yüksek teknoloji ürünlerde verdiğimiz dış ticaret açığı 110 milyar 324 milyon dolara ulaştı.

Benzer bir seyir orta ileri teknoloji ürünlerde de gerçekleşse de bu alandaki açık daha fazla azaldı. 2016'da 30 milyar 810 milyon dolar olan açık, 2017'de 20 milyar 535 milyon dolar, 2018'de 16 milyar 491 milyon dolar oldu. 2019'da 4.3 milyar dolara kadar gerileyen açık, 2020 yılında 17 milyar 578 milyon dolar oldu.

SGK'dan borç yapılandırma çağrısı

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı İsmail Yılmaz, borç yapılandırma için başvuruların 31 Ağustos'ta biteceğini belirterek, herkesi yararlanmaya çağırıyor.

ANKARA - Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı İsmail Yılmaz, yapılandırma uygulamasının tanıtımı için düzenlediği basın toplantısında; son verilere göre 74 milyar 657 milyon TL'lik borç için kapsamlı bir imkan sunulduğunu belirterek, herkesi yararlanmaya çağırıyor.

Borç yapılandırma için başvuruların 31 Ağustos'ta biteceğini hatırlatan Yılmaz, ilgililerin son tarihi beklemeden fırsattan yararlanmasını istedi. Öte yandan fesih yasağı sonrası kayıtlı işçilerin işten çıkarmalarında hızlanma bekleniyordu. Başkan Yılmaz, gelen verilere göre Temmuz ayında işten çıkarma ve işe girişlerin seyrinin önceki aylardan pek farklı olmadığını, hatta toplama bakıldığında çalışan sayısında artış gözlenmesinin beklendiğini açıkladı. İş akdi fesihleri 10 gün içinde bildirilmek zorunda olduğundan, Temmuz ayına ilişkin bildirimler halen devam ediyor. Yılmaz ayrıca orman yangınından etkilenen yerlerde sosyal güvenlik primlerinin erteleneceğini de açıkladı.

SGK Başkanı Yılmaz, yapılandırmanın geniş kapsamlı tutulduğunu hatırlatarak, "2021 Nisan ayı ve öncesine ait olan; sigorta primi, genel sağlık sigortası primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezaları, iş kazası ve meslek hastalığı, malullük ve vazife malullüğü sonucunda doğan rücu alacaklar kapsama giriyor. Ayrıca 4/b (BAĞ-KUR) sigortalılarının daha önce durdurulan hizmet sürelerinin ihyası halinde doğan

alacaklar, yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar, 6183/48 inci maddesi kapsamında taksitlendirilen alacaklar yapılandırma kapsamındadır” bilgisini verdi.

Kapsama giren isteklileri son tarihi beklememeye çağıran İsmail Yılmaz işverenlerin e-Sigorta kanalıyla, şahsen veya posta yoluyla il müdürlüğüne veya sosyal güvenlik merkezine başvurabileceğini bildirdi. 4/b (BAĞ-KUR) sigortalıları; e-Devlet üzerinden, şahsen veya posta yoluyla herhangi bir il müdürlüğüne veya sosyal güvenlik merkezine, primlerini kendileri ödeyenler ise e-devlet üzerinden, şahsen veya posta yoluyla dosyalarının olduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne veya sosyal güvenlik merkezine başvurabileceğini kaydetti.

Yılmaz, yapılandırmanın ciddi avantajlar sağladığını, düzenli ödemede teşviklerden yararlanma imkanı doğacağını hatırlatarak şunları kaydetti:

“Yapılandırma ödemeleri düzenli olarak devam ettiği sürece işverenlerimizin sigorta primi teşvik uygulamalarından yararlanması, ilk taksitin süresinde ve tam olarak ödenmesi şartıyla; borcu yoktur yazısı alabilmeleri sağlanmaktadır. Daha önce konulmuş hacizler yapılan ödemeler nispetinde kaldırılmaktadır. Örneğin; 2008’de 1.200 TL anapara borcu olan bir vatandaşımızın bugün yapılandırma olmasaydı ödeyeceği faiz yaklaşık 4.335 TL olacaktı. Ancak söz konusu faiz, yapılandırma sonrasında güncellenerek, 4.335 TL’den 922 TL’lere kadar düşecektir.”

İlgi iyi, başvuru sayısı için erken

SGK Başkanı Yılmaz, kendisinin de çok sayıda sigortalı bulunan illerden bazılarında yaptığı gezilerde ve tanıtım turlarında yapılandırmaya büyük ilgi gözlediğini, genel eğilimin son süre yaklaşırken başvurma olması nedeniyle, başvuru ve tahsilata ilişkin bu aşamada bir sonuç açıklamayacağını kaydetti. Belirledikleri hedefe ulaşma konusunda iyimser olduklarını anlatan Yılmaz, bir önceki 7256 sayılı kanun kapsamında 2 milyon 250 bin başvuru, 101.2 milyar TL’lik borç yapılandırma ve 14.5 milyar TL tahsilat gerçekleştiğini bildirdi.

İşten çıkarma sınırlı

SGK Başkanı İsmail Yılmaz soruları yanıtlarken, Haziran ayı sonu itibariyle sona eren işçi çıkarma yasağı (fesih yasağı) sonrası kayıtlı istihdamda azalış beklemediklerini kaydetti. 3 Temmuz itibariyle gelen verilerin, önceki yıl ve aylardaki eğilimlerden farklı bir eğilim göstermediğini belirten Yılmaz, gelen verilere göre giriş ve çıkışların olduğunu ancak ücretli çalışanların sayısının Temmuz ayında artmasını beklediklerini kaydetti.

Yangın nedeniyle primler ertelenecek

Devam eden orman yangınlarından etkilenen sigortalılara prim ödeme kolaylığı getirileceğini de açıklayan İsmail Yılmaz ayrıca kronik hastalığı bulunan kişilerin rapor olmadan ilaçlarını alabilmesinin sağlandığını, evinden ayrılmak zorunda kalan ve

04.08.2021

ilaçlarını yanına alamayan kişilerin başvuru halinde ilaç alma süresi gelmese dahi ilaçlarına erişebilmesinin sağlandığını açıkladı.

Yıl sonu açık hedefinin altında kalınabilir

İsmail Yılmaz, SGK'nın tahsilat ve harcamalarına yönelik genel görünümün de iyi olduğunu belirterek, bütçede yer alan yıl sonu SGK açığı tahmininin altında kalınabileceğini vurguladı.

Kılıçdaroğlu: Erdoğan Afgan sığınmacıları kabul etmiştir

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın ABD Başkanı Joe Biden ile görüşmesinde Türkiye'ye 1 milyon Afgan göçmenin gelmesini kabul ettiğini iddia etti.

Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Biden ile görüşmesinde Kavakçı ailesinden bir tercümanı tercih etmesinin sebebinin ise anlaşmayı saklamak olduğunu söyledi.

Kılıçdaroğlu, "Erdoğan, son yaptığı görüşmede ülkemize bu Afgan sığınmacıları kabul etmiştir. Toplantıya devlet mekanizmalarının dışından, Kavakçı ailesinden getirilen genç tercümanın sebebi de belli olmuştur. Erdoğan bunun duyulmasını engellemek için bunu yapmıştır" ifadesini kullandı.

Kılıçdaroğlu, Twitter hesabından orman yangınları devam ederken sığınmacı konusuna yeniden değinmekten hicap duyduğunu belirterek şu açıklamaları yaptı:

"Yangınlardan canımız yanarken, sığınmacı konusuna yeniden değinmekten hicap duyuyorum ama ülkemizin bekasının söz konusu olduğu meseleleri de konuşmak zorundayız. Afgan sığınmacı seli devam ediyor ve yeni gelişmeler yaşanıyor. Bilginize arz ederim sevgili halkım. ABD Afganistan'da kendisine hizmet etmiş, Taliban'ın düşman olarak gördüğü 19 bin Afgan'ı ve aile üyelerini toplamda 53 bin kişi, ülkesine almaya karar verdi. 1 milyona yakın destekçisine de hedef ülke olarak İran üzerinden Türkiye'yi gösterdi. Bunlar Taliban'dan kaçan gençler. Öncelikle şu aşikardır ki Erdoğan son yaptığı görüşmede ülkemize bu Afgan sığınmacıları kabul etmiştir. Toplantıya devlet mekanizmalarının dışından, Kavakçı ailesinden getirilen

04.08.2021

genç tercümanın sebebi de belli olmuştur. Erdoğan bunun duyulmasını engellemek için bunu yapmıştır."

Kılıçdaroğlu'ndan ABD'ye: Erdoğan ile yaptığınız anlaşmaları kabul etmiyoruz
"ABD'ye sesleniyorum: Erdoğan ile yaptığınız bu anlaşmaları, geleceğin iktidar üyesi ve ülkeyi yönetecek ittifak olarak asla kabul etmiyoruz. Kendisine ne dediyseniz, neler söylediyse, bunlar Erdoğan'ı bağlar, Türkiye Cumhuriyeti'ni bağlamaz. Sana gelince Erdoğan, sınırların neden kevgire dönmesine izin verdiğin, askere polise neden müdahale ettirmedeğin artık ortadadır. Tek başına ülkeni yeniden korkunç bir ateşe atmak istiyorsun. Mahallelerimizi satmaya devam mı etmek istiyorsun; seçime gel, halktan onayını al. Sevgili halkım; yangınlarla olan mücadelemiz sürerken, bu meseleye yeniden değinmek zorunda kaldım, gerçekten çok üzgünüm. Beka sorunumuz haline gelen bu meselenin de örtbas edilmesine izin veremem. Söz veriyorum bu sorunu biz çözeceğiz"

MHP lideri Bahçeli'den yardım çağrılarına tepki

"Türkiye'nin zor günlerinde yangından nemalanma rekabetine tevessül etmek, bununla da yetinmeyerek iktidara muhalefet ediyorum derken felakete kol kola girmek namertliktir." diyen Bahçeli, "Yabancı ülkelere çağrı yapılarak yardım taleplerinin yoğun olarak gündeme taşınması Türkiye'yi aciz ve muhtaç bir ülke gösterme sinsiliğinin şifreli mesajı olarak değerlendirilmeli." diye konuştu.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye'nin farklı boyutlarda yaşanan, eş zamanlı olarak ortaya çıkartılıp yaygınlaştırılan ağır ve çetin sorunlara doğrudan maruz ve direkt muhatap olduğunu belirtti.

Doğal afetlerin biri sonlanırken diğersinin başladığını bildiren Bahçeli; Artvin, Düzce, Van ve Rize'de aşırı yağışların neden olduğu sel ve heyelanların yaraları henüz sarılmadan, bu defada ülkenin pek çok yerinde peş peşe orman yangınlarının çıktığını hatırlattı.

Bahçeli açıklamasında şunları söyledi:

"Türkiye'nin zor günlerinde yangından nemalanma rekabetine tevessül etmek, bununla da yetinmeyerek iktidara muhalefet ediyorum derken felakete kol kola girmek namertliktir. Bu namert ve nankör siyaset anlayışı zillete düşen muhalefet partileri açısından kaygı ve utanç verici bir rezalettir.

Orman yangınlarını siyasi ranta çevirmek için tetikte bekleyen, ülkemizin bugünkü kırılğan ve nazik ortamını sömürmek için ortam kollayan fırsatçıların derin bir gaflet ve sorumsuzluk girdabına kapıldıkları esefle görülmektedir.

Türkiye'nin planlı bir kaos sürecine sokularak toplumsal mukavemetinin zayıflaması, sosyal ve ekonomik direncinin zaafa uğraması hedeflenmektedir.

Orman yangınları münasebetiyle, maksadı menfur ve melun bir kısım sosyal medya hesaplarından yabancı ülkelere çağrı yapılarak yardım taleplerinin yoğun olarak gündeme taşınması Türkiye'yi aciz ve muhtaç bir ülke gösterme sinsiliğinin şifreli mesajı olarak değerlendirilmelidir.

Türk milleti neşe ve sevinçte bir olduğu kadar acı ve tasada da birdir ve beraberdir. Orman yangınlarını siyasi ranta çevirmek için tetikte bekleyen, ülkemizin bugünkü kırılğan ve nazik ortamını sömürmek için ortam kollayan fırsatçıların derin bir gaflet ve sorumsuzluk girdabına kapıldıkları esefle görülmektedir. CHP ve İP Genel Başkanlarının açıklamaları ne vatan ne millet sevgisiyle ne de siyasi etik ve erdemle bağdaşmayacak kadar ayıplı ve hastalıktır. Türkiye'nin zor günlerinde yangından nemalanma rekabetine tevessül etmek, bununla da yetinmeyerek iktidara muhalefet ediyorum derken felaketle kol kola girmek namertliktir. Bu namert ve nankör siyaset anlayışı, zillate düşen muhalefet partileri açısından kaygı ve utanç verici bir rezalettir.

Turizm kentlerindeki orman alanlarının betonlaştırmak için yakıldığını, bu maksatla da Turizm Teşvik Kanunu'nda değişiklik yapıldığını iddia etmek akıl ve ahlak dışı bir uydurmadır. CHP Genel Başkanı'nın İP Başkanına benzer şekilde, yanan orman sahalarına 'bir tuğla koyarsanız beni çiğnemek zorunda kalırsınız' sözü saptırma olduğu kadar tehlikeli bir aldatmadır. Görülüyor ki, Türkiye'nin planlı bir kaos sürecine sokularak toplumsal mukavemetinin zayıflaması, sosyal ve ekonomik direncinin zaafa uğraması hedeflenmektedir. Bu yolla da her türlü dış tesir ve telkine açık olması, nihayet müdahale edilebilir bir kıvama gelmesi üst bir akıl tarafından kurgulanmaktadır."

Bolu'da yabancıların faydalandığı hizmetlere zam önergesi kabul edildi

Bolu Belediye Başkanı'nın yabancıların faydalandığı bazı belediye hizmetlerine zam önergesi kabul edildi.

Bolu Belediye Başkanı Tanju Özcan'ın kentte yaşayan yabancı uyrukluların faydalandığı belediye hizmetlerine zam yapılmasına ilişkin önergesi, Belediye Meclisinde CHP ve İYİ Partili meclis üyelerinin oylarıyla kabul edilerek komisyona gönderildi.

Özcan, Belediye Meclis Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, orman yangınlarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yangından etkilenenlere "geçmiş olsun" dileklerini ilettiler. Yangınları doğal bir afet değil kasıtlı bulunduğunu belirten Özcan, cumhuriyet savcılarına bu konuyu titizlikle inceleme çağrısında bulundu.

Özcan, yabancılarla ilgili ifadelerinin ardından birçok kesimin kendisini eleştirdiğini ifade ederek duruma tepki gösterdi. Önergesinin, anayasaya, yasalara, yönetmeliklere aykırı bir yanı olmadığını savunarak "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile yabancılar bu ülkede aynı haklara sahip olamazlar. Anayasada bahsedilen eşitlik ilkesi, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları açısından geçerlidir." ifadesini kullandı.

"Nasıl Bodrum bir tercihse, Bolu'da kalmak da bir tercihtir"

Birçok ülkenin kendi vatandaşlarına sunulan hizmetlerden para almadığını, yabancılardan ise yüksek miktarlarda para aldığını söyleyen Özcan, kendisine yurt

dışından yapılan eleştirilere tepki gösterdi. Özcan, sığınmacılara seslenerek şunları kaydetti:

"Ben sizi Bolu'ya davet etmedim. Devlet de sizi Bolu'ya zorla göndermedi. Kendi iradenizle Bolu'ya geldiniz. Nasıl Bodrum'da pahalı beache gidip 1 liralık suyu 10 liraya içmek bir tercihse Bolu'da kalmak da bir tercihtir. Kalırsanız bu tür uygulamaların muhatabı olursunuz. Yani özetle eşit vatandaş, bu ülkenin asli unsurları olan Kürtler, Türkler, Aleviler, Sünniler, Çerkezler, Boşnaklar, Arnavutlar gibi ataları bu vatan için şehit düşmüş olanların çocukları ve torunlarıdır. Bu konuyu gündeme getirmenin asil sebebinde konunun tartışıp bir devlet meselesi oluşturulmasıdır."

Hükümete de çağrıda bulunan Özcan, "Milli irade diyorsunuz. İşte ben de onu diyorum. Koyun sandığı, referandum yapalım. Halkımıza soralım sığınmacıları gönderelim mi? Kalmalı mı? Halkımız gönderin derse milli irade doğrultusunda programınızı yapar gönderirsiniz. Ben yanılıyorsam, halk sizin gibi düşünüyorsa kalsın diyorsa o zamanda bu kadar göçmeni sosyal hayata, ekonomik hayata nasıl entegre edeceğimizi nasıl bunlara iş bulacağımıza, nasıl eğitim vereceğimize karar veririz." ifadelerini kullandı.

AK Parti grubundan tepki açıklaması

Özcan'ın konuşmasının ardından önerge oylamaya sunuldu. CHP ve İYİ Partili meclis üyelerinin oylarıyla kabul edilen önerge, Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edildi.

Bolu Belediye Meclisinde 14 CHP'li, 11 AK Parti'li, 4 İYİ Partili ve 2 MHP'li üye bulunuyor.

Öte yandan toplantının ardından AK Parti Bolu Belediyesi Meclis Grup Başkanvekili Uğur Akbay ve meclis üyeleri, Bolu Belediyesi önünde açıklama yaparak Özcan'ın kararının ve sergilediği tavrın yanlış olduğunu belirterek, kararından bir an önce dönmesi gerektiğini kaydetti.

ABD'den tepki çeken Türkiye kararı: Yeni bir göç krizi yaratır

ABD ile bağlantılarından dolayı Taliban'ın şiddetine hedef olabilecek Afganların ABD'ye yerleşmelerine olanak sağlayan yeni mülteci programının başvurularının Türkiye üzerinden yapılması kararına Dışişleri Bakanlığı tepki gösterdi. Bakanlık, bu durumun bölgede "büyük bir göç krizine" yol açabileceğini savundu.

ABD Dışişleri Bakanlığı Pazartesi günü açıklamasında ABD ile bağlantılı olduğu için Taliban'ın hedef alabileceği ancak Special Immigrant Visa (SIV) programına girememiş binlerce Afganın ABD'ye mülteci olarak yerleşme şansına sahip olacağını açıklamıştı. Programa dahil olan Afganlar başvurularının işlenmesi için gereken 12 ile 14 ay boyunca beklemek için kendi başlarına üçüncü bir ülkeye gitmeleri gerekebilecekti.

ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan üst düzey bir yetkili, Washington yönetiminin potansiyel göç konusunda Afganistan'ın komşu ülkeleriyle görüştüğünü belirterek, Pakistan'ın Afganistan ile olan sınırlarının açık kalmasının önemli olduğunu, diğer göçmenlerin ise İran üzerinden Türkiye'ye gidebileceklerini açıklamıştı.

'KABUL ETMİYORUZ'

Türkiye Dışişleri Bakanlığı açıklamasında ABD'nin Afganlar için Türkiye'yi bir göç rotası olarak göstermesinin kabul edilemez olduğunu belirterek, hali hazırda 4

04.08.2021

milyondan fazla mülteciye ev sahipliği yapan Türkiye'nin "yeni bir göç krizini üçüncü bir ülke adına üstlenecek kapasitesi bulunmamaktadır" denildi.

Bakanlık, "Türkiye olarak, ABD'nin sorumsuz ve ülkemize danışmadan aldığı kararı kabul etmiyoruz. ABD, eğer bu kişileri ülkesine almak istiyor ise doğrudan uçaklarla ülkesine nakletmesi mümkündür. Bölgemizde üçüncü ülkelerin kararları neticesinde yaşanan göç krizlerinin yükünün Türk milleti tarafından üstlenilmesini kimse beklememelidir" ifadelerini kullandı.

Ceviz, badem, zeytinle orman kurulmaz

Ali Ekber YILDIRIM

04 Ağustos 2021 Çarşamba

Ormanlarımız ne yazık ki yanmaya devam ediyor. Yunanistan'da 100'den fazla yangın bir kaç gün içinde tamamen kontrol altına alındı. Türkiye'de de kontrol altına alınan 100'den fazla orman yangını var. Fakat beceriksizlik, koordinasyon eksikliği, uçak ve benzeri söndürme araçlarının zamanında temin edilememesi nedeniyle Antalya ve Muğla'daki yangınlar büyüdü ve kontrol edilemez hale geldi. Yerleşim alanları büyük tehdit altında. Yurттаşlar kendi imkanları ile yangınla mücadele etmeye çalışıyor.

Yangınlar daha söndürülmeden yanan alanlarla ilgili tartışmalar da alevlendi. Toplu Konut İdaresi'nin ev projeleri pazarlanıyor. Orman sahalarının turizm amaçlı imara açılması ve bunun için Kültür ve Turizm Bakanlığı'na yetki verilmesi bir başka tartışma konusu.

Belki de en önemlisi yanan alanların yeniden ağaçlandırılması ile ilgili tartışmalar. Koyunla keçiyi, meyve bahçesi ile ormanı ayırt edemeyenler bu alanlar meyve ağaçlarıyla donatılsın, zeytincilik yapılsın diyor. Uzmanlar çok haklı olarak ceviz, badem, zeytinle orman kurulamayacağını ifade ediyor.

Yangın sonrası neler yapılmalı?

Yanan orman alanlarının yeniden ağaçlandırılması konusunda bilim insanları arasında da farklı görüşler var. Yeni fidan dikmeye gerek olmadığını bu alanların kendisini yenileyeceğini belirtenler olduğu gibi fidan dikme kampanyası ile bu alanların yeniden ağaçlandırılmasını savunanlar da var.

En önemlisi bu alanların imara, ranta açılmaması, amaç dışına çıkarılmaması gerekiyor. Anayasa'ya göre de bu alanların yeniden ormanlık olarak tesis edilmesi ve korunması gerekiyor.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Doğan Tolunay katıldığı programlarda ve sosyal medya hesabından neler yapılması gerektiği ile ilgili çok aydınlatıcı, yol gösterici bilgiler veriyor.

Uzmanı olmadığım bir konuda yanlış bilgi vermemek adına Prof. Dr. Doğan Tolunay'ın görüşlerini özetleyerek paylaşıyorum:

"Ülkemizin toplam orman alanı 22,9 milyon hektar. Bunun 5.9 milyon hektarı meşe, 5,6 milyon hektarı ise kızılçam ormanlarından oluşuyor. Kızılçam ülkemizin en geniş yayılışa sahip 2. türü ve tamamen doğal.

Kızılçam kendisini yeniliyor

Kızılçam ekolojik istekleri gereği Akdeniz ikliminin hakim olduğu ağırlıklı olarak Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde yayılıyor. Az da olsa Marmara ve Batı Karadeniz Bölgesi'nde de bulunuyor. Orman yangınları da ağırlıklı olarak yazları sıcak ve kurak bölgelerde çıkıyor.

Bu bölgeler aynı zamanda kızılçam ormanlarının bulunduğu alanlar. Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde aynı zamanda maki bitki örtüsü de yayılış göstermekte. Hem kızılçam ormanları hem de maki bitki örtüsünü oluşturan bitki türleri yangınlarda kolayca yanabiliyor.

Ancak kızılçam ve maki bitki örtüsü yangına uyum sağlamış türlerdir. Başka bir ifadeyle kızılçam ormanları ve maki bitki örtüsü yangınlardan sonra kolayca yeniden yanan alanlara gelmektedir. Bunun sebebi kızılçam kozalaklarının ve tohumlarının yangında zarar görmemesidir.

Yangın sonrasında kozalaklardaki tohumlar külün içine düşmektedir. Bu tohumlar yangını takip eden bahar ayında çimlenmekte ve yanan alana metrelerce fidan gelmektedir. Yangın görmemiş kızılçam ormanlarında ağaçlardan dökülen kuru yapraklar kalın bir tabaka halinde birikmekte, tohumlar toprağa ulaşmadığı için çimlenmemekte, çimlenenler ise yaz kuraklığını atlatamadıkları için kurumaktadır. Maki bitki örtüsünün de gövde ve sürgünleri yansa da kökler yanmamakta, yine bir sonraki baharda 1-1,5 metre boyunda sürgün verebilmektedir.

Bu nedenlerle yanan kızılçam ormanları ve maki bitki örtüsünün yerine ağaçlandırma yapılması yerine sadece yanan alanların koruma altına alınması ve bir sonraki baharın beklenmesi durumunda fidan ve diğer çalı ve otsu türlerin yeniden sahaya gelmesi mümkündür.

Bu noktada yeterince tohum olmayan yerlere civardaki yanmamış ormanlardan toplanan tohumlar serpilerek ormanlaştırmaya yardımcı olunmaktadır.

Ağaçlandırmanın ancak fidan gelmeyen alanlarda düşünülmesi gerekmektedir. Yanan ormanların ağaçlandırmasında yanan ağaçların ve çalılıkların kökleri sökülmemekte toprak işlenmekte otsu türlerin tohumları ve soğanları toprak işleme sırasında yanan

alandan uzaklaştırılmaktadır. Diğer yandan yangınlar beklenmedik olaylardır ve fidanlıklarda yeterince fidan bulunmaması olasılığı oldukça yüksektir.

100 yıl sonrasının iklim özellikleri dikkate alınmalı

Bu durumda da başka bölgelerden kızılçam ya da diğer türlerin fidanları ağaçlandırmada kullanılmaktadır. Ancak kızılçam dahi olsa örneğin Antalya'ya İzmir'den kızılçam fidanları getirilse dahi farklı iklim, toprak gibi ekolojik koşullarda yetişmiş ve farklı genetik özelliklere sahip bireylerin uzun zamanda yaşayıp yaşamayacakları belirsiz olmaktadır. Diğer yandan bu uygulama genetik kirliliğe neden olabilmektedir. Yanan kızılçam ormanları yerine başka türlerin kullanılması da benzer sorun oluşturmaktadır.

Çünkü tür değişikliğine gidilirken en az 80-100 yıl sonrasındaki iklim özellikleri düşünülerek karar alınması gerekmektedir. Ülkemizde 80-100 yıl sonra sıcaklıkların 4-5 derece daha yüksek olacağı ve yağışların azalarak kuraklığın artacağı öngörülmektedir.

Ülkemizde kızılçam, maki bitki örtüsü dışındaki türlerin bu koşullara uyum sağlaması oldukça zordur. Bu nedenle iklim değişikliği de göz önünde bulundurularak yanan ormanların hatta diğer ormanların mümkün olduğunca ağaçlandırma yerine doğal yollarla gençleştirilmesi gerekmektedir.

Bu uygulama ağaç türlerinin iklim değişikliğine uyumu açısından önemlidir. Çünkü genetik çeşitliliği korunması ormanların iklim değişikliğine uyumundaki en önemli araçtır.

Yanan ormanların korunarak bitkilerin kendiliğinden geri gelmesinin sağlanması ağaçlar dışındaki diğer otsu ve çalı türlerinin, özellikle endemik ve tehdit altındaki türlerin geleceği açısından önemlidir.

Yanan orman alanına otel yapılması örneği ortadayken bu alanların imara açılmayacağını iddia etmek kamuoyunca kabul görmemektedir. Ancak Anayasamızın 169. Maddesi gereğince yanan alanların yeniden orman haline getirilmesi zorunludur.

İlgili kurumlara güvenilmiyorsa yanan alanların takibi yapılarak yapılaşma durumunda suç duyurusunda bulunularak bunun önüne geçilebilir. Yanan alanlara kızılçam yerine meyve ağacı dikilmesi önerisi de sıkça dile getirilmektedir.

Yanan alanlara meyve ağacı olmaz

Ceviz, badem, zeytin gibi meyve ağaçları ile orman kurulmaz, olsa olsa meyve bahçesi oluşturulur. Bu türler sulama, gübreleme yapmadan gelişemezler. Aynı zamanda geniş aralıklarla dikildiği için erozyon önleme, karbon tutma, oksijen üretme gibi ekosistem hizmetleri de düşük olur

Yaban hayvanlarına habitat oluşturma fonksiyonları da olmaz. Aynı zamanda bu meyve ağaçlarının altlarına gelen otsu çalı türleri de meyve verimini arttırmak için kesildiği için bitkisel biyoçeşitlilik de az olur.

Yanan kızılçam ormanlarının da iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetleri gözetilerek öncelikli olarak doğal yollarla gençleştirme düşünülmelidir."

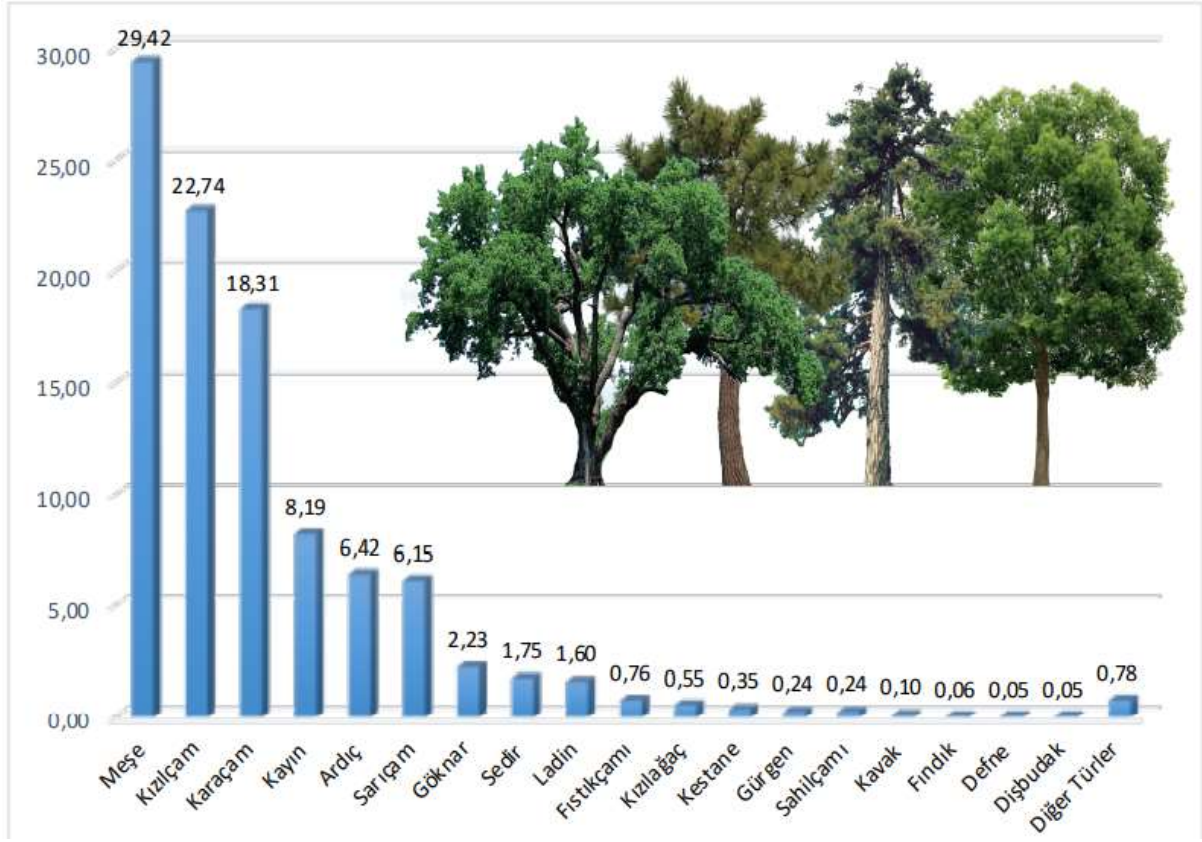
Özetle, bu yangınlar mutlaka söndürülecek. Yangın sonrası durum tespiti yapılarak belli bir plan dahilinde bu alanların yeniden ormanlık saha olarak kalması, yapılaşmaya açılmaması çok önemli. Prof. Dr. Doğan Tolunay'ın ve diğer bilim insanlarımızın uyarıları, önerileri mutlaka dikkate alınmalı.

Ormanlık Alanların Asli Ağaç Türlerine Dağılımı

Ağaç Türü	Normal Kapalı (ha)	Boşluklu Kapalı (ha)	Toplam (ha)	%
Meşe	2.666.577	4.080.863	6.747.440	29,42
Kızılçam	3.407.368	1.807.924	5.215.292	22,74
Karaçam	2.830.566	1.369.057	4.199.623	18,31
Kayın	1.611.436	266.613	1.878.049	8,19
Ardıç	402.522	1.070.466	1.472.988	6,42
Sarıçam	890.238	519.939	1.410.177	6,15
Gökmar	393.504	118.199	511.703	2,23
Sedir	268.140	134.179	402.319	1,75
Ladin	273.032	92.813	365.845	1,60
Fıstıkçamı	152.066	23.312	175.378	0,76
Kızılağaç	100.434	25.097	125.531	0,55
Kestane	67.382	13.850	81.232	0,35
Gürgen	45.069	10.585	55.654	0,24
Sahilçamı	50.182	5.136	55.498	0,24
Kavak	9.042	13.483	22.525	0,10
Fındık	12.236	700	12.936	0,06
Defne	5.660	6.524	12.184	0,05
Dişbudak	9.344	1.054	10.398	0,05
Diğer Türler	69.631	108.597	178.228	0,78
Toplam	13.264.429	9.668.571	22.933.000	100

Kaynak: Orman genel Müdürlüğü

Asli Ağaç Türlerinin Genel Ormanlık Alana Oranı

Fiyat artışına fiyat etiketi gibi oranlar denk geldi

Alaattin AKTAŞ

04 Ağustos 2021 Çarşamba

✓ Enflasyonda yıllık oranların özellikle TÜFE'de politika faizinin yalnızca 0.05 puan altında oluşması TÜİK açısından talihsizlik sayılmalı. Herhalde TÜİK'in Merkez Bankası'nı ağustos ayında bir faiz artırımına gitmekten kurtarmak amacıyla yıllık TÜFE artışını yüzde 18.95'e denk getirdiği düşünülemez.

✓ Üretici fiyatlarındaki aylık artış ise önceki aylara göre biraz hız kesti. Ancak gelen yıllık düzey yine de yüzde 45 ve çok ama çok yüksek.

Temmuz ayında TÜFE yüzde 1.80, Yİ-ÜFE yüzde 2.46 artış gösterdi. Böylece TÜFE ve Yİ-ÜFE'de yıllık oranlar yüzde 18.95 ve yüzde 44.92 oldu.

İşte fiyat etiketi gibi dediğimiz bu yıllık oranlar...

TÜFE, yüzde 19'un yalnızca 0.05 puan, Yİ-ÜFE de yüzde 45'in 0.08 puan altında.

10 liraya değil 9.99'a satılan herhangi bir ürün gibi; 5 bin liraya değil, 4.999 liraya satılan herhangi bir eşya gibi...

Oysa TÜFE'de temmuz için tam da beklentiler doğrultusunda gelen bir oran sözü konusu. Temmuzdaki artışın yüzde 1.5 dolayında gelmesi bekleniyordu. Buna göre yıllık oran da yüzde 18.5-19.0 arasında gerçekleşecekti.

Ne var ki yıllık oranın yüzde 19'un hemen altında kalması, haklı ya da haksız, bir dizi değerlendirmeyi de beraberinde getirdi.

TÜFE'nin beklentiler doğrultusunda geldiğini söylerken Yİ-ÜFE'de bir sapma olduğunu ima ediyor değiliz, bu endekste pek tahmin yapılmıyor çünkü.

Tam hesaplınsa da pek önemi kalmadı

TÜFE ve Yİ-ÜFE'de yıllık oranların böyle tam sayıların çok az altında kalmış olması aslında TÜİK adına bir şanssızlık. Özellikle TÜFE artışında yüzde 19'un çok az altında kalınmış olması...

Doğrusu TÜİK'in "Şu TÜFE'yi, yıllık artış yüzde 19'un altında kalacak şekilde ayarlayayım" diye bir çaba içine girdiğini düşünmüyoruz. Amaç yüzde 19'un altını hedeflemek olsaydı, neden böyle kıl payı bir oran sonucu verecek türde hesaplama yapılsın ki... Aylık artış daha düşük tutulur (tutuluyorsa eğer), böylece yıllık oran da yüzde 18.95 olmaz, örneğin yüzde 18.75 ya da daha düşük açıklanır, bu eleştiriler de hiç gündeme gelmezdi. Ayrıca Merkez Bankası da daha rahat bir nefes alırdı.

Ama kamuoyunu açıklanan verilere güvenmemeye, hele hele böylesine kıl payı düşük kalan veriler karşısında iyice güvensizliğe iten de bu kuruluşlardan elini çekmeyen siyasetçiler. TÜİK'te ve Merkez Bankası'nda tepe yöneticilerin öylesine sık değiştirilmesinin bir sonucu olacaktı ve nitekim oluyor da.

Bu kurumların da yaşanan güvensizlikte tuzu biberi yok değil. Örneğin TÜİK 2020'nin ölüm istatistiklerini hala niye açıklamadı, bilen yok. Bu açıklamama kararı ister istemez korona ölümlerini gizleme gibi bir amaca bağlanıyor sonuçta.

MERKEZ BANKASI "KURTULDU"!

TÜFE'de yıllık artışın yüzde 18.95'te kalmasıyla birlikte, bu durumun, sürekli olarak politika faizinin enflasyonun üstünde tutulacağını dile getiren Merkez Bankası için adeta can simidi olduğu yorumları yapılmaya başlandı. Söylenen şu:

"TÜFE'de yıllık oran yüzde 18.95 olarak gerçekleşince Merkez Bankası yüzde 19 olan politika faizini ağustos ayında da artırmaktan kurtulmuş oldu."

Eğer temmuz ayındaki TÜFE artışı yüzde 1.80 değil de yüzde 1.85 olsaydı, yıllık oran yüzde 19.01 düzeyinde oluşacak ve o durumda "Politika faizi enflasyonun altında kalmayacak" diyen Merkez Bankası ağustosta belki bir faiz artırımına gidecekti. Merkez Bankası faizi öyle kendiliğinden artırabilir miydi, o ayrı bir konu ama en azından şimdiye kadarki söylemi bir artış gerektirecekti.

Dolayısıyla yüzde 1.80'lik aylık oran ve buna göre oluşan yüzde 18.95'lik yıllık oran Merkez Bankası'nı bir anlamda kurtarmış oldu.

BEŞ AYLIK ARTIŞI YÜZDE 3.34'TE TUTMAK GEREKİYOR

Tüketici fiyatları ilk yedi ayda yüzde 10.41 arttı. Merkez Bankası'nın 2021 TÜFE artışına ilişkin son tahmini yüzde 14.1.

Yedi aydaki yüzde 10.41'lik artışın, 2003'ten beri hesaplanan TÜFE'de ilk yedi ay için şimdiye kadar gerçekleşmiş en yüksek oran olduğunu da belirtelim.

04.08.2021

Ŗu durumda yılın tümünde yüzde 14.1'lik tahminde kalmak, son beş aydaki artışı yüzde 3.34'te tutmakla mümkün olacak.

2003-2020 döneminin, yani son 18 yılın ağustos-aralık artışı ortalama yüzde 4.82. Biz bu yıl ne yapacak da yüzde 4.82'lik ortalamadan yüzde 3.34'e inebileceğiz?

Bir tarafta kur baskısı varken, kur baskısından kaynaklanan Yİ-ÜFE kaynaklı müthiş bir birikim varken...

Dolayısıyla kalan beş aylık dönem için yüzde 3.34 mucize ötesi bir oran olarak çıkıyor karşımıza. Her ne kadar Merkez Bankası yılın son aylarında fiyatların gerileyeceği gibi bir beklenti içindeyse de, bunun inandırıcı yönleri bayağı bir eksik görünüyor.

Bu arada son beş yıllık dönemin son beş ayındaki ve bu yılların tümündeki TÜFE artışlarını da aktaralım da yüzde 3.34'ün gerçekleşme olasılığının nasıl düşük olduğunu bir başka yönden görme şansımız olsun; herkes hesabını ona göre yapsın.

2016-2020 döneminde son beş ayda kaydedilen artışlar: (Parantez içindeki oranlar o yılın tümündeki artışı gösteriyor.)

2016 yüzde 3.52 (8.53), 2017 yüzde 5.53 (11.92), 2018 yüzde 9.59 (20.30), 2019 yüzde 5.07 (11.84), 2020 yüzde 7.74 (14.60).

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu, ortak cumhurbaşkanı adayı olacak mı?

4 Ağustos 2021

Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı adaylığına ilişkin açıklamaları CHP kadar İYİ Parti Genel Merkezi tarafından da yakından takip ediliyor.

Peki Millet İttifakı'nın ortağı olarak İYİ Parti, **Kılıçdaroğlu**'nun Cumhurbaşkanı adaylığını açıklamasından dolayı rahatsız mı? Bu konuya nasıl bakıyorlar?

Kılıçdaroğlu'nun her geçen gün Cumhurbaşkanı adaylığını daha çok içselleştirdiğini düşünüyorlar. Her adımında Cumhurbaşkanı adaylığına daha çok yaklaştığını gözlemliyorlar.

“**Kılıçdaroğlu** doğru olanı yapıyor. CHP Genel Başkanı Cumhurbaşkanı adayı olmalı. Türkiye'yi yönetmeye talip olmalı. Cumhurbaşkanı adayı olmayan CHP genel başkanlığını da yapmakta zorlanır. Çünkü geçen sefer de aday olmamıştı.” Buraya kadar hem samimi değerlendirmeleri hem de resmi görüşleri. **Meral Akşener** de “Sayın **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığı konusu elbette haklıdır” demişti.

MASADA KARAR VERİLMELİ

Ancak Millet İttifakı olarak ortak aday çıkarılacaksa, ona liderlerin karar vermesi gerektiğini düşünüyorlar. İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı **Bahadır Erdem**, “Cumhurbaşkanlığı seçimini almaya en yakın kimse ona iki lider karar verecek” demişti.

Ancak işin en hassas noktası şurada yatıyor. “Eğer Millet İttifakı başka bir aday belirlerse, **Kılıçdaroğlu**'nun bunu kabul etmekte zorlanmaması gerekir” diyorlar.

CHP Lideri'nin bu konuda bir sorun çıkarmasını beklemiyorlar. Kendi ismi etrafında bir dayatma içine gireceğine ihtimal vermiyorlar. Ama **Kılıçdaroğlu** dışındaki alternatife de açık duruyorlar.

KILIÇDAROĞLU'NUN TAKTİĞİ

Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanı adaylığını ön plana çıkararak usta bir taktik kullandı. Böylece **Ekrem İmamoğlu**'nun isminin geri plana düşmesini sağladı. İkinci olarak her kim Cumhurbaşkanı adayı olsa seçime kazanamasa gözünü CHP Genel Başkanlığına diktiği için, **Ekrem İmamoğlu**'nun oradan da önünü kesmiş oldu. Ancak Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı **Lütfü Savaş**'ın, "Ulusal ve uluslararası karar vericilerin işaret edeceği bir insanı aday yapacaklar" sözünü yabana atmamak lazım.

LÜTFÜ SAVAŞ'ın İTİRAFI

Lütfü Savaş tam 12'den isabet ettirdi. Çünkü parti kapatma konusunda destek bulmak için ABD'de temaslarda bulunan HDP heyetinin kulağına Millet İttifakı'nın ortak adayını desteklemelerinin fısıldandığı söyleniyor. O nedenle HDP; Millet İttifakı'na girmeyecek. Dindar Kürt oylarının AK Parti'ye gitmesini önlemek için seçimlere ayrı girecek. Ama Cumhurbaşkanı adayı çıkarmayarak, millet ittifakının ortak adayına destek verecek.

ORTAK ADAY OLABİLECEK Mİ?

Tabi bu ortak aday **Kılıçdaroğlu** olacak mı?

2023 seçimlerine giderken muhalefeti en çok Cumhurbaşkanı adaylığı konusu zorlayacak.

İYİ Parti Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı adaylığına sesini çıkarmıyor. Ama Millet İttifakı'nın ortak adayı olmasına sıcak baktığını zannetmiyorum. Çünkü **Kılıçdaroğlu** ile seçimi kazanabileceklerini düşünmüyorlar. Eğer **Kılıçdaroğlu** bir dayatma içine girerse ortak aday formülü suya düşebilir. O zaman Kılıçdaroğlu sadece CHP'nin adayı olur.

Yıpranmamış AK Partili isimlerle dirsek teması kurduğuna göre **Kılıçdaroğlu**'nun da ortak adaylık konusunda emin olduğunu zannetmiyorum.

GERÇEK HAYATTA SUÇ OLAN SOSYAL MEDYADA DA SUÇ OLMALI

ORMANLARIMIZ yanıyor, biz bir yanda ateşini söndürmek için mücadele ediyoruz diğer yanda sosyal medya terörü ile boğuşmak zorunda kalıyoruz. Deprem oluyor, insanlarımızı enkazın altından kurtarmaya çalışırken diğer yandan da sosyal medyadan yayılan dezenformasyonla uğraşıyoruz.

Oysa felaket anlarında sosyal medya çok yararlı bir işlevi üstlenebilir. Ulaşılamayan yerlere ulaşılmamasını, yardımlaşma duygumuzun harekete geçmesini sağlayabilir. Sosyal medyanın sağladığı özgürlük ortamından yararlanarak demokrasimizi güçlendirebiliriz.

DEMOKRASİYİ TEHDİT EDİYOR

Aslında sosyal medyanın sunduğu imkânlar, bu umutların yeşermesine neden olmuştu. Ama umutlar ile gerçekler taban tabana zıt oldu. Siyaset bilimi profesörü olan AK Parti Hatay Milletvekili ve TBMM Dijital Mecralar Komisyonu Başkanı **Hüseyin Yayman**'la sosyal medyanın bu yönünü konuştuk. **Yayman, “Sosyal medya geldiği aşamada kişisel hak ve özgürlükleri tehdit eden, pedofili ve itibar suikastı aracına dönüşen, demokrasiyi tehdit eden bir boyuta ulaştı”** dedi.

YIKICI ETKİSİ

Hüseyin Yayman'la sosyal medyanın demokratik rejimleri tehdit eden yönünü konuştuk.

“Sosyal medyanın yıkıcı etkisi, yapıcı etkisinden daha güçlü” dedi.

“Arap Baharı, Ukrayna'daki Turuncu Devrim ve Ermenistan'da Paşinyan'ın seçilmesi” diye sıraladı. Sosyal medya üzerinden kitleleri harekete geçirme girişimini biz nerede görmüştük? **Yayman, “Türkiye boyutu Gezi ile başladı. Her sosyal olayda kendini gösterdi, en son yangın ile devam ediyor”** dedi.

Sosyal medyanın rejim üzerindeki etkisiyle yeni tanışıyoruz. Ama bundan sonra ayrı bir uzmanlık alanı olarak takip etmemiz gerekecek. Çünkü 60'lı, 70'li yıllarda CIA'nın ülkelerde giriştiği psikolojik savaşın yerini şimdi sosyal medya savaşları alıyor. CIA ve FBI'nın ülkeleri, liderleri, rejimleri takip etmek için yeni birimler oluşturduğu biliniyor.

2023 SEÇİMLERİNDE KULLANILACAK

Hüseyin Yayman bu aşamada, **“2023 seçimlerinde de etkin bir şekilde kullanılacağı anlaşılıyor”** diye uyarıda bulundu. Sosyal medya bir gerçek. Onu sadece felaketlerle, dezenformasyonla tanımlamak doğru değil.

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu Başkanı **Hüseyin Yayman** bu konuda Batı demokrasilerindeki düzenlemelerin incelenip, hayata geçirilmesinden yana. **Yayman, “Demokrasi çare üretme rejimidir. Biz Almanya, Fransa ve İngiltere örneklerini inceliyoruz”** dedi. **Yayman** iki noktanın altını çizdi. Ben de bunun önemli olduğu kanaatindeyim.

Sosyal medya düzenlemesi sansürü kapsamayacak.

Demokrasiyi besleyen, kişi hak ve özgürlüklerini koruyan bir düzenleme olacak.

'HELP TURKEY' Mİ DEDİNİZ?

Şehrazat'ın terliği kapmış anne modunda **Farah Zeynep Abdullah**'a, **“Bana bak kızım”** dediği, **Nilüfer**'in, **“Benim milli duygularımı yaralıyor”** diye itiraz ettiği **“Help Turkey”** tartışması keşke sanatçı duyarlılığı boyutunda kalsaydı.

Yangınların tam ortasında “**Help Turkey**” başlığı ile başlatılan kampanyanın altından ilginç şeyler çıktı. 2.5 milyon paylaşımcının hepsinin aynı kanaatte olduğunu düşünmüyorum. Bir kısmı Türkiye’ye yardım amacıyla kampanyaya destek vermiştir ama İngiliz Akademisyen **Marc Owen Janes**’in “**Help Turkey**” kampanyasıyla ilgili tespitleri ilginç.

Dr. Jones diyor ki:

Help Turkey kampanyası manipülasyon dolu.

Sahte ve bot hesaplarla dezenformasyon yapıldı.

En çok paylaşım yapan hesaplar daha sonra tweet’leri sildi.

Takibi zorlaştırmak için kullanıcı adları da değiştirildi.

İŞTE O HESAPLAR

Bazı hesaplar üzerinden örnekler vermiş **Dr Jones**.

En çok etkileşim gösteren ve sadece 2 takipçisi olan @ege20281770 hesabının 2 Ağustos’ta yani o gece açıldığını, akışta başka tek bir tweet bulunmadığını, Help Turkey paylaşımları yaptıktan sonra tespit edilmeyi önlemek için tweet’lerini sildiğini tespit etmiş.

ALDATMACA

O gece yoğun paylaşımlar yapan @Badboy2147 hesabında ise **Dr. Jones** sıradışı bir durum tespit etmiş. Neymiş o? @Badboy2147 hesabı algı operasyonundan sonra kullanıcı adını @Badboy353435 olarak değiştirmiş. Onunla da yetinmemiş “**Help Turkey**” ile ilgili tweet’lerini silmiş.

7.400 HESAP

Dr. Jones o gece aktif olan ama daha sonra kullanıcı isimlerini ve uzantılarını değiştiren ya da tamamen silen tam 7.400 hesap belirlemiş.

Dr. Jones bize bir de uyarıda bulunuyor. Benzer yöntemlerin Körfez ülkelerinde kullanıldığını belirtiyor.

Şimdi gel de **Şehrazat**’a hak verme...

Esfender KORKMAZ

Enflasyonda panik

4 Ağustos 2021 Çarşamba

Üç gün önce 1 Ağustos 2021 günü bu köşede **"Artık enflasyon dikiş tutmaz"** diye yazmıştım. Açıklanan Temmuz ayı enflasyonu gerçekten enflasyonun dikiş tutmadığını gösterdi.

1. Temmuz ayı aylık TÜFE oranı yüzde 1,8 oldu. Aylık Yİ-ÜFE oranı da yüzde 2,46 oldu. Bu oranlar Temmuz ayında bugüne kadar yaşadığımız en yüksek oranlardır. Zira bugüne kadar Temmuz ayında genel olarak fiyatlar eksi veya çok düşük çıktı.

Aylık enflasyonun bu kadar yüksek çıkması, artışı kur artışından olamaz... Çünkü Temmuz ayında kur artmadı tersine düştü. Aylık ortalama kur Haziran ayında 8,6204 iken Temmuz ayında 8,6182 oldu.

2. Yıllık TÜFE yüzde 18,95 ve yıllık Yİ-ÜFE yüzde 44,92 oldu. Bu şartlarda Merkez Bankası'nın gösterge reel faizi sıfıra inmiş oldu. Türkiye şartlarında ülke riski yüksek olduğu ve döviz sorunu yaşadığımız için Merkez Bankası'nın gösterge faizini en az üç puan artırması gerekir. Artırmazsa ne olur? Türkiye dış borçlarında temerrüde düşer. Katar'dan gelen Swap borçları da artık bizi kurtaramaz.

3. Temmuz ayında gıda fiyatları daha fazla arttı ve yüzde 24,92 oldu. Eğer TÜİK sepetinde yüzde 25,94 olan gıda payını, düşük gelir gruplarının harcama sepeti içinde gıda payı olan yüzde 40'a göre hesaplırsak, mutfak enflasyonu yüzde 28,43'a çıkıyor. Yani işçi, memur, emekli ve düşük gelir gruplarının yaşadığı enflasyon daha yüksektir.

4. Enflasyonda Türkiye, dünyadan ayrıştı. Merkez Bankası son enflasyon raporuna göre, Haziran ayında Dünyada Gelişmiş Ülkelerde ortalama enflasyon oranı yüzde 3,1, Gelişmekte Olan Ülkelerde ise ortalama yüzde 4,8 oldu.

5. Enflasyon devam edecektir. Çünkü maliyet artışını gösteren aylık ve yıllık Yİ-ÜFE, yıllık TÜFE'den daha yüksektir. Üretici maliyet artışını perakendeye yansıtamazsa zarar eder, iflas eder. Kaldı ki Türkiye'de piyasada aksak rekabet var. Piyasa oligopol yapıdadır. Stokçuluk yaygındır. Bu şartlarda maliyet artışları perakendeye daha kolay yansıtılıyor. Yani daha yüksek olan maliyetler, TÜFE'ye yansıtılacak ve enflasyon devam edecektir.

6. Enflasyonda panik yaşıyoruz.

Türkiye'de enflasyonun iki temel nedeni var... Birisi öteden beri devam eden, kamu kaynaklarının seçim odaklı olarak popülist amaçlı kullanılması, devlette kurumsal yapının kaybolması, spekülâtif ve kırılğan piyasa yapısı, sektörel ve faktörel dengelerin bozulması, faktör verimliliğinin düşmesi, düşük kapasite, yurt dışına maddi ve beşeri göç gibi yapısal nedenler; İkincisi ise, Hükümetin hedeflerinin Türkiye'nin gerçekleri ile farklı olması ve bu nedenle devletin dışlanması, Merkez Bankası'na aşırı müdahale ve dalgalı kur da ısrar edilmesidir.

Bugün bu sorunlara ek olarak bir de üreticide ve tüketicide başlayan panik sorunu eklendi. Paniğın nedeni siyasi iktidarın halkı kamplaştırması, dış politikada ve ekonomide, kör gözüm parmağına denecek kadar fahiş hataların yapılmasıdır. Bu hatalar beklentileri de olumsuz etkiledi ve panik başladı. Üretici deposuna koyduğu malı, bir daha aynı fiyatla yerine koyamam diye gerçek maliyet üstünde artırıyor.

Söz gelimi Temmuz'da ara malı fiyatlar yıllık olarak yüzde 57,23 oranında arttı. Üretimde ithal girdi payı ortama yüzde 40 ve üzerinde olduğu için; ara malında Yİ-ÜFE'yi en fazla kur artışları etkiliyor. 2020 Temmuz ayında ortalama dolar kuru 6,8638 iken 2021 Temmuz ayında yani bir yılda yüzde 25 oranında artarak 8,6182 oldu. Üretimde ithal girdi payını yüzde 40 alırsak demek ki kur artışının Yİ-ÜFE'ye 10 yüzdelik puan katkısı oldu. İşçi ücretleri TÜFE kadar artmadı. Diğer giderlerle TÜFE kadar yüzde 18,95 oranında artsa bile, ara malında Yİ-ÜFE'nin yüzde 30'u geçmemesi gerekir. Buna rağmen neden ara malı fiyatları yüzde 57,23 oranında arttı. Bunun nedeni üreticinin panik yaşamasıdır.

Satıcı da aynı malı aynı maliyetle vitrine koyamam diye, fiyatını artırıyor. Tüketici de aynı malı tekrar aynı fiyata alamam diye, fiyat arttığı halde talebini kısmıyor.

Paniğın temel nedeni, halkın iktidara olan güveninin düşmesidir. Halk bu iktidarın başkanlık sistemi ile tamamen bocaladığını ve hatta kararları da panik içinde verdiğini düşünüyor.

7. Yine de bir çözüm var mı? Bugünkü iktidarla çözüm yoktur. Artık IMF de fayda vermez. Türkiye'nin bu kritik eşikten kurtulması için normal olanı hükümetin istifa etmesi Meclis'te bir seçim hükümeti kurulması ve Türkiye'nin seçime gitmesidir.

İbrahim Kahveci

Bu kadar pahalılık olmaz!

Yıllık enflasyon TÜİK verilerine göre yüzde 18,95. Ama tekrar edelim, bu oran TÜİK verilerine göre. Markete gittiğinizde bu enflasyonu bulamayabilirsiniz.

Nitekim ENA Grup sadece aylık fiyat artışının yüzde 4,89 olduğunu açıkladı. TÜİK ise aylık fiyat artışının yüzde 1,80 olduğunu söylüyor.

Nerden bakarsanız bakın arada iki kattan fazla fark var. Nitekim TÜİK bu yılın ilk 7 ayında fiyatların yüzde 10,41 arttığını söylerken, ENA Grup bu artışın yüzde 25,14 olduğunu belirtiyor.

Zaten Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu, enflasyon raporu toplantısında herkesin yüzde 30'un üzerinde zam yaptığını açıklamadı mı?

Enflasyon hesabında bir sorun olduğunu defalarca rakamlarla burada işlemiştim. Ciddi sorular cevap bekliyor.

Enflasyon iki açıdan bizi etkiliyor. İlki zaten fiyat artışları ve pahalılık ama diğer nokta şimdilerde çok daha önemli. İşte o nokta gerçek enflasyon konusudur.

Bakın memurlar ve memur emeklileri şu sıralar zam pazarlığında. Zam pazarlığı olmadan zam verilen özel sektör emeklileri de bir başka konu. Şimdi kendimize soralım: **Gerçek enflasyon daha yüksek ise ücretlere yapılan düşük oranlı zamlar ne anlam ifade ediyor?**

Bizler gerçek enflasyonu sorgularken, aslında vatandaşın gerçek alım gücüne ulaşması için çabalıyoruz. Şu yıllarda en büyük sorun bu olsa gerek.

Açıklanan enflasyona göre sabit gelirlilere verilen zamlara karşılık, gerçek fiyat artışları çok daha yüksek. Zaten gıda enflasyonu yıllık olarak artık yüzde 25'lere geçti bile. Bugüne kadar temmuz aylarında genellikle düşen gıda enflasyonu, bu kez yüzde 2,85 (sadece gıda) artış gösterdi.

Şöyle izah edelim:

Sadece gıda enflasyonu %25,54 ve alkolsüz içecekler ise %16,66.

Fakat gıda enflasyonunda alt bileşenler daha sıkıntılı: Mesela en zaruri gıda ürünü olan **ekmek ve tahıllar** fiyatı son bir yılda yüzde 29,19 artış göstermiş. Süt, peynir ve yumurta ise aylık 3,64 artışın yanında yıllık 25,87 artışa ulaşmış.

Daha detay verelim: Sadece temmuz ayında; yoğurt fiyatı %7,85, ayran fiyatı %7,56, süt fiyatı %6,19 ve beyaz peynir fiyatı da %4,34 artış gösterdi.

Ama bence en ilginç olanı kuru soğan...

Daha üç ay önce kuru soğanı hasat etmeye değmez gören ve tarlasını hasat etmeden eken çiftçi, sadece bir ayda kuru soğan fiyatının yüzde 18,33 artış yaşayacağını bilebilir miydi?

Temmuz ayı kamu zamları ile başlamıştı. Mesela elektrik fiyatındaki %15,0'lik artış, doğalgaz fiyatındaki %9,84 ve LPG fiyatındaki %9,95 artış olmasaydı aylık 0,67 puanlık kısım olmayacaktı.

Bu arada işin bir de konut kısmı var.

Merkez Bankası konut fiyatlarının son bir yılda %29,1 arttığını açıkladı (Mayıs verisi). Ama TÜİK verilerinde mesela kira artışlarının yıllık bazda bile yüzde 11,04 ile enflasyonun bile gerisinde kaldığını gösteriyor.

Ama konut içinde fiyat artışları çok daha yüksek olmuş.

Yer-duvar döşemeleri aylık bazda %8,49 artış gösterirken, yıllık artış ise %51,27'ye ulaşmış. Ya da boya işleri.. Konut içinde oturanların badana boya yapmaları halinde fiyatlar aylık bazda yüzde 4,26 ve yıllık bazda da %24,71 artış göstermiş. Ya da PVC işi... Yıllık fiyat artışı %59,54...

Kısaca konutun dışı değil asıl içi pahalanmış.

Ama bugün iki nokta çok önemli.

1- Enflasyon artıyor ama temelde de gıda fiyatları üzerinden artıyor. Ve burada da asıl ekmek gibi tahıl ürünlerindeki artış vatandaşı çok etkiliyor.

2- Gerçek enflasyon ile resmi enflasyon farkı özellikle dar gelirliler ve sabit gelirliler açısından hayati noktaya varmıştır. Ücret zamları resmi enflasyona göre gerçekleşirken, marketlerde raflar çok daha başka şeyler söylüyor.

Evet, eskiden de yılda yüzde 80 yüzde 100 enflasyon vardı ama yine yılda iki kez de zam yapılıyordu.

Şimdi yılda bir kez zam o da çok cüzi kalıyor.

Sizce hangi enflasyon dönemi daha iyiydi? Eskiye mi arayacaktık?

Oğuz Demir

Hazin bir hazana doğru!

Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir derler atalarımız. Bu ay açıklanan enflasyon oranları da bu sözü bir kez daha doğruladı. TCMB de Mart ayından bu yana para politikası kurulu toplantılarında faizi değiştirmeme kararı olsa da geçtiğimiz hafta açıklanan enflasyon raporunda enflasyonda artışın devam edeceğini kabul etti. Bu bakışla da yıl sonu tahminini iki puan yukarı revize etti.

Yani işin aslı **TCMB de karşı karşıya olunan zorluğun farkında ancak gerekli politikaları uygulama konusunda eli kolu bağlı** bir şekilde bekliyor. Bu da enflasyonun **daha fazla artışına neden olabilecek risklere** karşı hepimizi korumasız bırakıyor.

Bu risklerin başında **maliyet artışları** geliyor. Özellikle üretici fiyatlarındaki artışın devam etmesi tüketici enflasyonunun daha da fazla artması için temel baskı unsuru olarak görünüyor. Yüzde 45'e ulaşan ÜFE maalesef iyi haberler vermiyor.

Yine önümüzdeki süreçte **petrol fiyatlarında daha fazla artış olma ihtimali** ve dolayısıyla **enerji maliyetlerindeki artış riski** bir diğer olumsuzluk. **Kurdaki sakinleme bir miktar lehimize olsa** da kur hala geçtiğimiz yılki seviyelerden yüzde 20 daha yüksek.

Bütün bunların dışında bir diğer önemli risk unsuru ise **küresel enflasyondaki artış beklentileri**. ABD'de tüketici enflasyonu %5 civarında devam ediyor. **Euro Bölgesi'nde üretici fiyatları tarihteki en yüksek seviyesi olan %10,2'ye** ulaşmış durumda. Hal böyle olunca AB ve ABD'de para politikasında yaşanacak bir değişim, **kur tarafında birkaç haftadır lehimize devam eden süreci yıl sonuna doğru tersine çevirebilir**.

TCMB'nin bu yaz büyük umutlar beslediği gıda enflasyonu da **son 15 yıllık süreçteki aylık bazda en yüksek ikinci seviyesine** ulaşmış durumda. 15 Temmuz 2016'da yaşanan hain darbe girişiminin olduğu dönemdeki olağanüstü şartlar nedeniyle en yüksek temmuz aylık gıda enflasyonu **yüzde 3,15** gerçekleşmişti. O ayı dışarda bırakırsak son 15 yıllık süreçte ortalama eksi 0,3 olan yani düşen gıda fiyatları **bu yıl temmuz ayında yüzde 2,77'lik artış** gösterdi. Anlaşılan o ki **sonbahara girişimizle**

birlikte gıda enflasyonu bir miktar daha enflasyonu yukarı çekmeye devam edecek.

Gıda enflasyonu deyip geçmeyelim. Genel enflasyonun hesaplamasında ağırlığı **yüzde 26** civarında olsa da biliyoruz ki Türkiye’de milyonlarca insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor. **Gelir düzeyi düştükçe hanehalkının bütçesinden gıdaya ayırdığı pay da artıyor.** Dolayısıyla TÜİK’in yüzde 26 ağırlıkla hesapladığı gıda enflasyonunun payı, **daha yoksul kesimler için yüzde 40'lara doğru gidiyor.** Yani milyonlarca vatandaşın hissettiği enflasyon **TÜİK’in hesapladığının üzerine çıkıyor.**

Gerçekten bu yazıyı **yüzde 19’a ulaşan yıllık enflasyonun zirve olduğunu ve bundan sonra gevşeyeceğini söyleyerek bitirmeyi** çok isterdim. Ancak elimizdeki tüm veriler ve gelişmeler, Türkiye’de enflasyonun önümüzdeki aylarda da yukarı yönlü risklerle artış sürecine devam edeceğini gösteriyor.

Buna karşılık TCMB’nin **sekiz gün sonra** yapacağı Para Politikası Kurulu toplantısında yine ölü taklidi yapması oldukça muhtemel.

Buradan tek çıkış kısa vadede sert bir faiz artışı.

TCMB’nin de eninde sonunda atmak zorunda kalacağı adım bu. **Bu tip adımların geç atılmasının bedelinin ne kadar ağır olduğunu** geçmişte defalarca gördük. 2018 yılında 25-50 baz puan faiz arttırmamak için direnen Çetinkaya yönetimindeki TCMB, **gecikmenin bedelini aynı yılın Eylül ayına gelindiğinde 625 baz puan faiz arttırarak ödetmişti.**

2020 yılında daha düşük faiz artışları ile durumu kurtarmak yerine görmezden gelen Murat Uysal yönetimindeki TCMB’nin bize ödettiği bedel de **Ağbal’ın göreve gelmesinin ardından geçen dört ayda 875 baz puan faiz artışı** olmuştu.

Yani TCMB sorunları çözmeyi ne kadar ertelerse, ödediğimiz bedel de o kadar büyüyor.

Tarih ise bildiğiniz üzere tekrarlardan ibaret.

Ve mevcut Başkan Kavcıoğlu ya da **bu gidişle bir sonraki TCMB Başkanımız** bu adımları çok yakın bir zamanda **mecburen atmak zorunda** kalacak.

Biz de hep birlikte geç müdahalenin bedelini daha yüksek bir faiz ile ödemek durumunda kalacağız.

Bir daha not edelim!

Maalesef enflasyonda bizi zor bir sonbahar bekliyor.